

ΘΥΡΛΟΙ ΚΑΙ ΔΟΣΑΣ ΙΕΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΝΕΡΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗ

(Παραδόσεις της Μακεδονίας)

ΓΡΑΦΑ, είνε τώρα κάμποσος καιρός, γιά τά νερά του ποταμού Έδέσσης, γιά τά στοιχειωμένα ύδατα του χωριού Γκουγκόβου και προχθές γιά τά λυμναζόντα του Νησιού νερά.

Αλλά τής Μακεδονίας τά νερά που έχουν μυστηριώδη την προέλευσι και που ούρουνε μαζί τους χίλιες - δυο παραδόσεις και ιστορίες μυθικές, δέν είνε και λίγα. Σέ κάθε πηγή που αναθλύζει, και ένας θρύλος ξεπετιέται, λαϊκός, σαν από μια γάργυρη και δυνατή, σαν τό νερό, πνευματική πηγή.

Θά γράψω άλλοτε γιά τή «Γκουρούσα», μία θρύσι, που είνε ψηλά, σ' ένα βουνό, άπάνω, στην έπαρχια Κατοριάς, μεταξύ Νεστραίου και ηπειρωτικών συνόρων. Δίπλα τής ύψουται ένα πέτρινο και βαρύ βουνό, που ό λαός τό λέει «Χάρο». Και γύρω τής είνε σκορπισμένα πλήθος τά έρείπια κάποιας πόλεως, που κατεστράφη και έχάθη και δέν έμεινεν ούτε τ' όνομά της.

Κανείς άπ' όσους ρώτησα, δασκάλους, χωρικούς, κ. λ. π. δέν τή θυμάται πειά. Ούτε αυτός ό Πελεκίδης τ' άκουσε ποτέ, ό άλλοτε έφορος άρχαιοτήτων τής Μακεδονίας και τώρα καθηγητής του Πανεπιστημίου τής Θεσσαλονίκης.

Τί μυστήρια και δράματα καλύπτουν τά έρείπια ! Οι λίθοι δέν μιλούνε. Και άν μιλούν, μιλούνε με έπιγραφές. Αλλά στή χαλασμένη πόλι τής Γκουρούσας, ούτε έπιγραφές, ούτε σημάδια δέν υπάρχουν.

«Χώρα» τή λέει ό κόσμος μονάχα. Και «Χώρα» έδω άπάνω, όταν λένε, θέλουν νά πούνε «πόλις», γιά νά τή διακρίνουν από τό χωριό.

Όποιος πιη άπ' τό νερό εκείνο τής Γκουρούσας, που είνε τόσο κρύο, που δέν πιναται, λένε πως παλαθώνει.

Και άν είνε και κανείς άδύνατος, του κόβει τις ημέρες τής ζωής του.

Μιά φορά που περνούσαμε από εκεί, με κάποια συνοδεία, μερικοί άπ' τήν παρέα μου, πιωρ' όλιγο νά τήν πάθουν. Σάν ήπιαν τής «Γκουρούσας» τό νερό, τους έπιασε μία τέτοια ταραχή, που καναν οι άνθρωποι σαν τρελλοί. Θυμούμαι μάλιστα τόν κ. Σταυριανουδάκη, δικιική τής χωροφυλακής, στην Κοζάνη, σήμερα,

που έπαθε τέτοια ταραχή, που γιά νά συνέλθη, πήρε από έναν ένομοτόρχη τό τουφέκι του, και άρχισε νά πυροβολή στον άέρα, ένα χρονικό διάστημα !

Έγώ ήπια τό νερό τής θουτώντας μέσα σ' αυτό τό ψωμί.

«Άλλοτε θά σάς γράψω τις παράξενες ιστορίες, που διηγούνται στα γύρω-δε γοσιά νι' αυτή τή θρύσι και γιά τήν τοποθεσία, καθώς και τους θρύλους και τις παραδόσεις που σούρνονται στο πνεύμα του λαού.

Στή Νεγκοβάνη, ένα νοριό που θρίσκειται στην ανατολική άκρη τής πεδιάδος τής Φλωρίνης, πίσω από μία αναδίπλωσι λοφίσκου δασομένου με κοντόκλαδα, είνε ένα νερό, που αναθλύζει μέσα από τή γη.

Τά νερά αυτό οι κάτοικοι τό λένε «θρομερό νερό» και τό αποδίδουν Ιδιότητες θεραπευτικές. Όποιος πάσκει από εκζέματα, σπυριά και άλλα τέτοια νοσήματα και πλυθή με τό νερό αυτό, γίνεται καλά.

Αλλά πρέπει νά πλυθή ώοισμένες ημέρες του έτους και κατά ώρισμένο τρόπο. Η ημέρες, που τό νερό έχει Ιαματική δύναμη είνε η ημέρα τής έορτής τής Αναλήψεως, ή ή-

μέρι τής Πρωτομαγιάς, και ή ημέρα τής έορτής τής Αγίας Παρασκευής, πρωτίτως.

Δευτερώτερες ημέρες, κατά τις όποιες, θεραπεύουν τά νερά, είνε κάθε Παρασκευή τής εβδομάδος.

Τις άλλες ημέρες, όσο και άν πλυθή κανείς, δέν θεραπεύεται. Αλλά και τις ημέρες αυτές, πάλιν δέν θέλει θεραπεία, άν δέν πάη στην πηγή, σωτηλός και με θήματα μικρά και σιγαλά «γιά νά μην ξεπνήση τό νερό, όπου κοιμάται».

Έάν μιλήση κανένας, πλησιάζοντας εκεί, τότε «θυμώνει τό νερό» και αναθράζει.

Όλοι δέ οι κάτοικοι του χωριού, όμολογούν τό περιεργο αυτό φαινόμενο.

Πρέπει, λένε, άμα πλησιάσεις δέκα μέτρα, κοντά στην πηγή, νά σωπάσης και νά προχωρήσης στις άκρες τών ποδιών, γιά νά μη τό ξεπνήσης. Τό νερό, όσο τό πλησιάζης, φαίνεται ήσυχο, γαλήνιο και κοιμημένο. «Αια μιλήσης, τότε γίνεται κάτι περιεργο. Τό νερό άρχίζει ν' αναθράζει και νά βολώνη. Αν αναθράση — «θυμώνη», καθώς λένε εκεί — και θολώση τό νερό, τότε, όσο και άν πλυθής, κι' όποια ημέρα και άν είνε, όχι μόνον δέν θέλεις θεραπεία, αλλά γίνεσαι και χειρότερα.

Περιεργο δέ είνε, γιατί οι γωρικοί τό λένε «θρομερό νερό», άπου καμιά άποφορά κακή δέν έχει. Μόνον που είνε λίγο χλιαρό. Ούτε πολύ κρύο, αλλά ούτε και πολύ ζεστό.

Ίσως, άλλοτε, στον παλιόν καιρό, νά ήτανε εκεί καμιά πηγή θεϊκού ύδατος, ή όποια στο πέρασμα του γρόνου και έπειτα από μεταβολές στα ένγκατα τής γής, νά νάθηκε, άφήσασα τό όνομα τής παλαιάς δομής του θείου και τής Ιαματικής δυνάμεώς του.

Αλλά, έν τοιαύτη περιπτώσει, πώς εξακολουθεί νά θεραπεύη άκόμη έως σήμερα τό νερό αυτό ;

Γύρω από τήν πηγή αυτή φυτούνται ένα χορταράκι, που μοιάζει λίγο, σαν τά νεροσέλινια, αλλά τά φύλλα της είνε πολύ μικρά και στρογγυλά, σαν λουβιά από φακή.

Αυτά ό κόσμος τά μαζεύει μόνον τή Πρωτομαγιά, που δά τύχη νά πέση ημέρα Παρασκευή, γιατί τότε μόνον έχουν ιδιότητα θεοσπευτική.

Τά φυλάνε δέ σε μία σακκούλιστα, στα εικονίσματα κοντά και άποτρέπουν, με αυτά, τή βασκανία, θεραπεύουν τις θασειές πλη-

γές, που θά τύχη ν' άσπομήσουν και νά μη κλειδούν με τά συνήθη γιατρικά, κάθε νόσημα δερματικά και κάθε πάσωση του δόνηματος. Θέλουν νά πούν άκόμα πως διαϊούζουν και τους ρευματισμούς.

Γιά τό έδακι τής θασκανίας κανίζονται με τά γόστα αυτά, θάφοντάς τα άπάνω σε φωτιά, και λένε ένα είδος μαγικής έποδοι με κάποιον τόνον ψαλτικόν: Θυιούδια μόνον άκρε-μίες άπ' τήν έποδο αυτή:

Τό καμμένο
τό ψυμένο,
και τό παταγωμένο,
νά ξεπνήση
... νά νάση,

του κακοί μαγειοί τήν άνη...
Κι' έν τό μάτι ήσαν κακό,
και κακό και μοχθηρό

νά ποι ήγη ως τό θυρό,
μά έν ήτανε καλό,
και δέν τάνανε γιά νάση
τότε μοναχά νά νάση
και όπισω νά γυρίση...

«Έτσι είνε άπάνω-κάτω,
διό άπό τις στροφές τής έποδοι.

Τά άλλα θεοσπευτικά θόταντα, τά όποια ή γυναικες τών γωρικών μαζεύουν, ώοισμένες ήμέρες τής έτους, δέν τά φυλάνε ποτέ κοντά στις άγιες εικόνες, με τά άλλα Ιερά άνθη, που κοιτούν από τόν Έπιτάφιο, τά έγια λου-

λούδια του Σταυρού, τους θαυμάσιους τών άγιωσμών και τις δάφνες τών Βασιών. Και όχι μοναχά αυτό, αλλά τὸ θαυροῦν και μεγάλη άμαρτία, σάν νά κάνανε θεθήλωση, νά τὰ κάψουν, γιά νά καπνιστοῦνε, στά κάρβουνα τών θυμιατῶν ἢ στοῦ καντηλιοῦ τῆς φλόγας.

Τά κρατούνε μακρὰ, σάν νά εἶνε κάτι θέηλον, κάτι πού προέρχεται ἀπό τὴν εἰδωλολατρεία.

Ἐνῶ τὸ χόρτο τῆς παράξενης πηγῆς τῆς Νεγκοθάνης, πού «κοιμάται» καὶ «θυμώνει», ἀν τὸ ἀγοροζυπνήσουνε, τὸ κρατῶν κοντά εἰς τικόνες, καὶ τὸ καίνε σὲ φωτιά τοῦ θυμιατοῦ.

Αὐτὰ γίνονται γιά τὸ ξόρκι.

Γιά τὴν θεραπεία πάλιν τῶν δερματικῶν, θέλουν τὰ χόρτα αὐτὰ καὶ μουσκεύουν σὲ χλιαρὸ λάδι, πού πρέπει νά εἶνε παρμένο, ἀπὸ τὸ εἰκόνημα τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς καὶ ἔπιεται τὸ κοπανίζον καὶ τρίβον με αὐτὰ τὸ μέρος βίου πάσχει.

Λένε δὲ σχετικῶς, πὸς τὸ μέρος πού πάσχει θεραπεύεται ἀμέσως καὶ τόσο καθαρά, ὡσάν τὸ δέρμα νά μὴν εἶχεν ἔλκη καὶ σπιρία, ἀλλά νά ἦτανε μουτζουρωμένο καὶ πλύθηκε κατόπιν με νερὸ καὶ καθάρισε σάν νά μὴν εἶχε τίποτε.

* * *

Ἄπανα, ψηλά, ἀπὸ τὴ Φλόρινα, σ' ἓνα ἀπόκρημο βουνό, εἶνε ἓνα χωριό, ἡ Μπελκαμένη.

Ἡ Μπελκαμένη αὐτή, καὶ σὺν καὶ ἡ Νεγκοθάνη, ἐνδιαφέρουν τὰς... Ἀθήνας.

Ἐἶνε τὰ χωριά πού θγάζουν τοὺς πιὸ πολλοὺς μαστόρους, οἱ ὅποιοι μαζί με τοὺς «τσούσηδες» τῆς Βουρσιπιανῆς καὶ τῆς Πυρσόγιαννης, τῆς Ἡπείρου, κινεῖσθαι στὴν Ἑλλάδα ἄλλοτε καὶ χιτῖαναι τὰ σπιτία.

Μεγά μέρους, τῶν παλῶν σπιτιῶν τῶν Ἀθηνῶν εἶνε χιτισμένα ἀπ' αὐτοὺς.

Λοιπόν, στὸ χωριὸ αὐτό, στὴν Μπελκαμένη, μέου ἀπὸ τὰ πολλὰ νερά, πού τρέχουν ἀπὸ τὴς πλαγιές του, εἶνε καὶ ἓνα νερὸ, πού λένε ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὴ λίμνη τῆς Ἀγοίβος.

Τὸ ἐξηγοῦν δὲ αὐτὸ ἀπὸ τὸ εἶδος τῶν ψαριῶν, πού θρίσκονται μέσα στὸ νερὸ αὐτό. «Ὅτι ψάρι ἔναι ἡ λίμνη τῆς Ἀγοίβος, θρίσκει καὶ στὸ νερὸ αὐτό. Ἰδίως δὲ ἡ ὀνομαστὴς ἢ «ἐτένε» (πέστροπος) τῆς Ἀγοίβος, ἡ ὅποια ἀφθονοῦν καὶ στὸ νερὸ τῆς Μπελκαμένης... Καὶ δὲν εἶνε μόνον τὰ ἴδια εἶδη τῶν ψαριῶν, πού κάνει τοὺς Μπελκαμενιωτῆς νά ἐπιμένουν στὴ δοξασία τοὺς αὐτῆ, ἀλλά καὶ ἡ ἰδιαιτέρες καὶ χαρακτηριστικὴς ἐκεῖνης θούλης, πού ἔχουν ἡ «πέστροπος» τῆς Ἀγοίβος, τῆς ὅποιας ἴδιος καὶ παρνομιούτες ἔχουν καὶ ἡ «πέστροπος» τῆς Μπελκαμένης καὶ ἡ ὅποιας τίς κάνουν νά ξεχωρίζουν ἀπὸ τὴς ἄλλες, γιὰτὶ εἶνε πού γλυκύτερες καὶ νοστιμότερες.

* * *

Ἄλλὰ καὶ λίγο πέρα ἀπὸ τὴ Σκύδρα, μεταξὺ Ἐδέσσης καὶ Νισούσης, εἶνε μιὰ πηγή, τὰ «γαλινὰ νερά», ὅπως τὰ λέγαινε οἱ Τοῦρκοι, τῆς ὁποίας τὰ νερά εἶνε βειούχα.

Ἄγνωστον δὲ ποίος ἄλλες ἰδιότητες ἔχουν, γιὰτὶ κανεὶς δὲν τὰ ἐξήτασε.

Τὰ νερά αὐτὰ ὄχι μόνον σπιρία κακὰ θεραπεύουν καὶ ἐκπέματα, ἀλλά καὶ ρευματικούς καὶ στομαχικούς πόνους καὶ ἄσπια ἐκασκώματα, πού δὲν μπόρουν νὰ τὰ γίνουν οἱ γιατροί.

Τὰ νερά αὐτὰ, θγαινοῦν, μέου ἀπὸ κάτι ἐρίπια παλαιοῦ, παμπάλαιου, φαίνεται, λουτροῦ καὶ εἶνε ἀνοιχτὰ καὶ ἔρημα καὶ κόσμος πολλὸς συρρέει ἐκεῖ περὶ κάθε χρόνον.

Ἐποῦσος κανεὶς δὲν τὰ περιερίθηκε ποτέ.

Μόνον οἱ Νισουσαῖοι ἐργοστασιάρχη Λαναράδες, ἰδίως θεραπειῶν, κάτι θέλουν νά κἀμουν γι' αὐτὰ, ἀλλά αὐτὸ ἦταν τὸσον προσωρινὸ καὶ ἀπρόσχετα φτιασμένο, πού παρ' ὀλίγον νά κάμουν μεγαλύτερο κακὸ, ἀπὸ καλὸ.

Τὰ «γαλινὰ αὐτὰ νερά», γιά νὰ τὰ κάμην, νά σοῦ κάμουμε καλὸ καὶ νά σοῦ δώσουν θεραπεία, πρέπει νὰ τὰ ἀσημάωσης καὶ νὰ τὰ γλυκάνης.

Πρὶν μῆτε γιά νά λουσθῆς, πρώτῃ φορὰ σ' αὐτὰ, πρέπει νά ρίψης μέσα, ἓνα θολάκι ζάχαρη καὶ ἓνα νόμισμα ἀσημένιο.

Τὸ ἴδιο πρέπει νά κάμην, ἀποχαρῆτάς τα, καὶ δταν τελειώσης τὰ λουτρὰ σου καὶ κάνης τὸ τελευταῖο πλέον μπάνιο σου.

Τὸ παρῶλεψες αὐτὸ : Δὲν θλέπεις θεραπεία ἢ καὶ ἄν δῆς δὲν θά εἶνε ἄμηση.

Σ. Σ.

ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ**ΕΝΑ ΠΕΡΙΕΡΓΟ ΤΡΑΠΕΖΙ**

Τὸ πιὸ περιεργὸ ἐπιπλοῦ τοῦ κόσμου εἶνε ἓνα τραπέζι πού κατασκεύασε ἓνας Ἴρλανδὸς ἐπιλοποιοὺς στὸ Ἰλινόϊς.

Τὸ τραπέζι αὐτὸ πού δὲν καταλαμβάνει παραπάνω ἀπὸ ἓνα μέτρο γῶρο, ἀποτελεῖται κατὰ τὰ τρία τέταρτα ἀπὸ ἓνα... ἑκατομμύριο μικροσκοπικὰ ξυλαράκια σ' ἔθδομηγτα τρεῖς διαφόρους σχηματισμοῦς.

Τὰ ξύλινα τεμάχια τοῦ τραπέζιου αὐτοῦ, ἔτσι ὅπως εἶνε συγκολλημένα, σχηματίζουν τεμπλῶ ἀπὸ τὴν ζωὴν ὄλων τῶν Ἀμερικανῶν προέδρων.

Ὁ καλλιτέχνης λεπτοουργὸς διέθεσε γιά τὸ τραπέζι αὐτὸ 4.000 ὄρες ἐργασίας.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΜΑΣ

Μὲ 4 δελτία τοῦ «Μπουκέτου» καὶ 8 δραχμάς ἀποκτᾶτε τὰ ἐξῆς ἀριστουργήματα:

«ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΙΛΥΡΕΣ» Τοῦ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΚΑΡ

«Η ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΑΣ ΚΑΜΕΛΙΑΣ»

Τοῦ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, υἱοῦ

«Η ΜΑΝΟΝ ΛΕΣΚΩ» Τοῦ ΑΒΒΑ ΠΡΕΒΩ

«ΓΚΡΑΤΣΙΕΛΛΑ» Τοῦ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

«ΜΙΜΗ ΠΕΝΣΟΝ» Τοῦ ΑΛΦΡΕΔΟΥΜΥΣΣ

Στὸν τόμον τῆς «ΜΙΜΗ ΠΕΝΣΟΝ» συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ γεμάτῃ πάθος ἐρωτικὴ ἱστορία τῆς «ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΣ ΝΤΑ ΡΙΜΙΝΙ» καὶ οἱ παθητικοὶ «ΕΡΩΤΕΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΜΑΡΓΚΟ»

«Ο ΕΡΩΣ ΘΡΙΑΜΒΕΥΕΙ!» ΤΗΣ ΝΤΕΛΛΥ

Ἐπίσης με τὰ ἴδια δελτία καὶ δραχμάς 8 ἀποκτᾶτε καὶ τὴν «ΠΑΛΗΓΜΕΝΗ ΚΑΡΔΙΑ» τοῦ Ὀνορέ Μπαλζάκ καὶ τὴν «ΣΦΙΓΓΑ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ» τοῦ Ἰουλιού Βέρνυ.

Ἐπίσης ἀρχίσει ἡ διανομὴ τοῦ ἑβδομοῦ θιθλίου τοῦ «Μπουκέτου» — «Οικογενεῖα» τὸ ὅποιον περιέχει τὰ δύο ἀριστουργήματα

«ΔΥ' ΚΑΡΔΙΕΣ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΘΗΚΑΝ» ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ (πατρός)

«ΔΙ' ΤΟ ΜΙΣΟΣ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ» ΤΗΣ ΝΤΕΛΛΥ

Προσεχῶς θά κυκλοφορήσῃ τὸ δὸν ἔργον:

«ΠΙΣΤΟΙ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ» τοῦ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ (πατρός)

ΔΙΑ ΤΟΥΣ Κ. Κ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ!

Πολλοὶ ἀναγνώσται μας ζητοῦν νά ἀποκτήσουν ὄλην τὴν σειράν τῶν παλαιότερων ἐκδόσεων τοῦ «Μπουκέτου» γιά νά μὴ λείπῃ τίποτε ἀπὸ τὴν θιθλιωθῆν των, καθὼς καὶ τὴν σειράν τῶν ἐκδοθέντων μέχρι τοῦδε ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ», τὰ ὅποια εἶνε πλήρῃ ἐλληνικῆς ἐκλεκτῆς συνεργασίας τῶν καλύτερων Ἑλλήνων λογογράφων.

Ἡ Διευθύνσις τοῦ «Μπουκέτου» πρὸ τῆς ὁμαδικῆς αὐτῆς ἀτήσεως εὐρεθείσα καὶ ἐπιθυμοῦσα νά εὐχαριστήσῃ τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τῆς «Οικογενεῖας» ἀπεφάσισε εἰς ὅσους προσκομιζοῦν εἰς τὰ γραφεῖα μας τὰ τέσσερα δελτία καὶ λαμβάνουν τὰς νεωτέρας ἐκδόσεις μας, νά παρέχῃ με πέντε μόνον δραχμάς διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ ἕξ δραχμάς διὰ τὰς ἐπαρχίας τὰ ἐξῆς θιθλία:

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΖΩΗ

Τοῦ Ρ. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΛΤΟΥ

Τῆς ΣΕΛΜΑΣ ΛΑΓΚΕΡΛΕΦ

Η ΜΟΝΑΡΤΡΗ Τοῦ ΕΡ. ΜΥΡΖΕ

Η ΣΟΝΙΑ τῆς ΓΚΡΕΒΙΑ

ΚΑΙ ΔΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΥΡΟΥ ΓΟΡΔΩΝΟΣ ΠΥΜ Τοῦ ΕΝΤΓΑΡ ΠΟΕ

(δύο τόμοι, ἑκατος δραχ. 5 διὰ τὰς Ἀθήνας)
καὶ 6 διὰ τὰς Ἐπαρχίας)

Καὶ τὰ ὄκτώ περιφῆμα

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ

πὸ τιμῶνται δραχ. 25, πρὸς 5 δραχ. ἕκαστον διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ 6 διὰ τὰς Ἐπαρχίας ἐλευθερὰ ταχυδρομικῶν τελῶν.

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν ἐπὶ πλέον τὰ ταχυδρομικὰ ἔξοδα. Εἰσποτιοῦνται ὁμοῦς οἱ ἀναγνώσται μας, ὅτι τὰ θιθλία αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ ζητήσουν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας, καθ' ὅσον δὲν θά σταλῶσιν εἰς τὰ κατὰ τόπους Πρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων.